

Lausunto Varsinais-Suomen strategialuonnoksesta 2040+

Kaupunginhallitus 06.10.2025

761/00.04.01/2025

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Tom Simola, puh. 050 558 2270
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Varsinais-Suomen liitto on lähettänyt strategialuonnoksensa kommenteille ja pyytää jättämään kommentit viimeistään 20.10.2025.

Varsinais-Suomen strategia on maakunnan kehittämisen asiakirja, joka sisältää sekä pitkän tähtäimen strategisen suunnitelman että neljän vuoden välein laadittavan maakuntaohjelman ja innovaativahvuudet tunnistavan älykkään erikoistumisen strategian.

Asiakirjojen laatimista ohjaavat laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä maankäyttö- ja rakennuslaki.

Varsinais-Suomen strategian 2040+ valmistelu käynnistyi syksyllä 2024. Valmistelun aikana on järjestetty useita työpajoja ja webinaareja ja käyty tiivistä keskustelua strategiatyössä mukana olevien noin 20 maakunnallisen teemaverkoston kanssa. Valmistelua on ohjannut maakunnan avainorganisaatioiden ylimmästä johdosta kutsuttu ohjausryhmä.

Strategialuonnoksen mukaan Varsinais-Suomi on yhteyksien rakentaja, joka kiinnittää Suomen länteen. Varsinais-Suomi yhdistää ihmiset, ideat, elinkeinot ja kulttuurit niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin ja edistää kiinteää, Pohjoismaiden pääkaupungit yhdistävää yhteyttä.

Maakunnan visio perustuu Varsinais-Suomen sijaintiin Itämeren ytimessä, monipuoliseen elinkeinorakenteeseen, vahvaan korkeakoulutukseen sekä saariston ja kulttuuriperinnön ainutlaatuisuuteen.

Strategiaa ohjaa neljä läpileikkaavaa teemaa: kestävä talous ja kilpailukyky, luonto ja puhdas siirtymä, kokonaisturvallisuus ja uudistumiskyky ja tulevaisuusvalmius.

Strategia jakautuu kolmeen kärkitavoitteeseen 2040, joihin liittyen maakuntaohjelmassa 2026–2029 määritellään useita yhteistyön tavoitteita ja niitä toteuttavia toimia:

- Kestävästi elinvoimainen Varsinais-Suomi: vahvistetaan kasvuhakuista yritystoimintaa, nostetaan TKI-menot miljardiin euroon, kehitetään dataan ja kaksikäyttöteknologioihin liittyviä murrosteknologioita ja edistetään kestävää ruoka- ja resurssitaloutta, vihreää siirtymää ja kiertotaloutta.
- Ainutlaatuisen houkutteleva Varsinais-Suomi: houkuttelee maakuntaan osaajia ja investointeja, sujuvoitetaan kansainvälisen työvoiman rekrytointia, parannetaan liikenneyhteyksiä, kehitetään kestävän matkailun tarjontaa ja vahvistetaan maakunnan brändiä.
- Varsinais-Suomi sinua varten: panostetaan koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen, tuetaan työllistymistä maakuntaan, edistetään hyvinvointia, osallisuutta ja turvallisuutta, suojellaan ja ennallistetaan Saaristomerta ja luonnon monimuotoisuutta ja kehitetään kulttuuripalveluja.

Lisäksi Varsinais-Suomi on merkittävässä roolissa, kun uusia ratkaisuja etsitään globaaleihin yhteiskunnallisiin ja ympäristöllisiin haasteisiin, ja Euroopan kilpailukyvyyn vahvistamiseksi. Erityisiä innovaatiotyön painopisteitä ovat merelliset ratkaisut, ruokainnovaatiot ja ruokaturva, vaativat terveysratkaisut, älykkäät ratkaisut ja talouden kestävyys siirtymä. Strategiaa toteutetaan laajan verkosto- ja kumppanuusyhteistyön kautta hyödyntämällä kansallista ja EU-rahoitusta.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Tom Simola, puh. 050 558 2270
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Paraisten kaupunki esittää Varsinais-Suomen strategialuonnoksen johdosta seuraavaa:

Paraisten kaupunki näkee strategian tärkeänä askeleena kohti yhtenäisempää ja kestävämpää alueellista kehitystä. Turun kaupungin naapurikuntana ja keskeisenä toimijana Varsinais-Suomessa Parainen on valmis ottamaan aktiivisen roolin tulevaisuuden kasvualueen muodostamisessa Turun ympärille. Paraisten kaupunki muodostaa noin 30 prosenttia Varsinais-Suomen kokonaispinta-alasta.

Paraisten keskustassa on vahva ja kasvava elinkeinoelämä, jota kaupungin strategiset panostukset asuntotuotantoon ja infrastruktuuriin entisestään vahvistavat. Kun kaavaillut yli 500 uutta asuntoa viidessä vuodessa ja vuonna 2027 valmistuva parannettu tieyhteys Turkuun Paraistenväylän muodossa toteutuvat, Parainen tulee olemaan entistä lähempänä Turkua, sekä maantieteellisesti että toiminnallisesti.

Paraisten kaupunki katsookin, että kaupungin tulee tulevaisuudessa olla osa Turun kasvualueen ydintä. Parainen tarjoaa Turun naapurina turvallisen ja monipuolisen elinympäristön, kaksikieliset palvelut, aktiivisen elinkeinoelämän ja maailman mittakaavassa ainutlaatuisen saariston. Nämä vahvuudet tekevät Paraisista luonnollisen ja keskeisen kumppanin alueen kehittämisessä.

Parainen on myös maailman saaririkkain kaupunki; saaria ja luotoja on noin 15 000 ja niistä yli 1 200 on asuttuja. Tämä ainutlaatuinen saaristorakenne tarjoaa sekä haasteita että mahdollisuuksia ja tulee ottaa huomioon kaikessa alueellisessa suunnittelussa. Saaristo ei ole pelkästään luonnonvara, vaan myös elinympäristö tuhansille asukkaille ja vapaa-ajanasukkaille sekä tärkeä osa kaupungin identiteettiä ja vetovoimaa. Hankerahoitusta myönnettäessä tulee priorisoida saariston kehitystarpeet.

Maakunnan ja alueen kasvun jatkumisen turvaamiseksi maakunnan yhteistyörakenteita on syytä tarkistaa. Maakunnan jako viiteen talousalueeseen on vanhentunut eikä vastaa nykyisiä tarpeita. Turun seudun kasvun jatkumisen turvaamiseksi on tarpeen muodostaa uusi rakenne alueen kasvumoottorin, Turun, ympärille.

Päätös
